

Rådgivning til revisjonsklient:

Regulering basert på innsikt

Revisors levering av rådgivningstjenester til revisjonsklient har lenge vært kontroversielt og et tilbakevendende tema for debatt. I Norge får vi neste debattrunde i forbindelse med implementeringen av EU-forordningen om revisjon av foretak av allmenn interesse.

Artikkelen er forfattet av:

Professor
Aasmund Eilifsen
Programdirektør for MRR ved
Norges Handelshøyskole

Reguleringsmyndighetene har typisk vært bekymret for at rådgivning til revisjonsklient svekker revisors uavhengighet og derfor truer revisjonskvaliteten. I Norge, som internasjonalt, har utviklingen gått mot mer omfattende restriksjoner på levering av rådgivning til revisjonsklient, spesielt dersom klienten er et foretak av allmenn interesse.

Rådgivning og revisjonskvalitet

Slike restriksjoner behøver nødvendigvis ikke å få dramatiske konsekvenser for revisjonsselskapene så lenge disse er konkurransedyktige i rådgivningsmarkedet. Negative økonomiske konsekvenser for næringslivet og samfunnet kan imidlertid oppstå dersom det er slik at revisjonskvaliteten likevel ikke svekkes når det leveres rådgivning til revisjonsklient. Kanskje kan til og med det motsatte være tilfellet. Rådgivning til revisjonsklient (for eksempel på skatteområdet) kan gi bedre revisjonskvalitet gjennom kunnskapsføringer fra rådgivning til revisjon – jo mer rådgivning jo bedre revisjon.

Siden reguleringsiveren kan være stor og forbundet med potensielt betydelige samfunnsøkonomiske kostnader, har forskerne interessert seg for disse spørsmålene. Et stabilt funn i forskningen er at det har vært vanskelig å påvise at rådgivning til revisjonsklient faktisk svekker revisjonskvaliteten. I tillegg er det et systematisk funn at Big 4 leverer den beste revisjonskvaliteten.

Studie

Med dette som bakteppe, prøver forskerne Aasmund Eilifsen og Kjell Henry Knivsflå ved Norges Handelshøyskole (Eilifsen & Knivsflå 2015) i en fersk studie å kaste lys over det tilsynelatende manglende samsvaret mellom den stadig strammere reguleringen og systematiske funn fra forskningen.

Studien tar utgangspunkt i at det kan være slik at reguleringer motiveres ut fra situasjoner der rådgivningen til klienten er spesielt stor og der selskapene samtidig har sterke insentiv til å nytte periodiseringer i regnskapet for å forbedre resultatet. Siden revisor, i tillegg til regnskapsavlegger, påvirker hva som rapporteres i det reviderte regnskapet, er unormale periodiseringer i regnskapet et signal om svakere revisjonskvalitet. Det har lenge vært antatt at regnskapsavlegger kan ha sterke insentiver til å påvirke resultatet når store egenkapitalutvidelser finner sted. Studien dekker børsnoterte norske selskaper i perioden 1999–2013.

Hovedresultater

Hovedresultatene fra studien er at unormale periodiseringer forekommer i tiden rundt

store egenkapitalutvidelser og at de unormale periodiseringene er mindre for selskaper som har Big 4-revisorer, men at kvalitetsforskjellen mellom Big 4 og andre revisjonsselskaper jevner seg ut dersom det også leveres mye rådgivning. Det siste kan ha sammenheng med at de mindre revisjonsselskapene er de som drar mest nytte av kunnskapsoverføring mellom rådgivning og revisjon.

Lærdom

Lærdommen er at reguleringsmyndighetene ikke nødvendigvis, som ofte påstått, ignorerer forskningsresultater når de fatter sine beslutninger, men at reguleringen av rådgivningstjenester kan være motivert ut fra situasjoner der regnskaps- og revisjonskvaliteten utfordres spesielt (f.eks. ved egenkapitalutvidelser). Regulering motivert ut fra slike «spesialtilfeller» og som treffer generelt, kan imidlertid være kostbar. Studien setter fornyet fokus på at det kan foreligge kvalitetsstimulerende kunnskapsoverføringer mellom rådgivning og revisjon. Det er uklart hvordan reguleringsmyndighetene tar høyde for disse i sine reguleringsbeslutninger.

AKTUARBEGNINGER OG TJENESTER

Kollektiv pensjonsforsikring og AFP.
Aktuarberegning av pensjonsforpliktelser utføres av NIA til konkurransedyktige priser. Hurtig leveringstid.

NIA – Nordic Insurance Administration AS

Forskningsparken –Gaustadalleen 21 – 0349 Oslo
Tlf: 99 56 89 48 – E-post: nia@aktuar.com